

Opening gerechtelijk jaar 2021-2022

1 september 2021

PROGRAMMA:

1. OVERZICHT VAN HET RECHTSPREKEN IN HET RECHTSGEBIED VAN HET HOF VAN BEROEP VAN GENT
2. REDE VAN KAMERVOORZITTER J. VAN GOETHEM
3. TOELICHTING BIJ DE DIGITALISERING VAN JUSTITIE
4. IN MEMORIAM
5. TABELLEN

1 . OVERZICHT VAN HET RECHTSPREKEN IN HET RECHTSGBIED VAN HET HOF VAN BEROEP VAN GENT

Mijnheer de Eerste Voorzitter,
Geachte leden van het Hof,
Waarde dames en heren Stafhouders,
Geachte genodigden,
Beste collega's,

Naar jaarlijkse gewoonte zal ik in toepassing van artikel 345, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, een overzicht van de rechtsbedeling binnen ons ressort geven.

Gelet op de beperkte duur van de plechtige openingszitting bespaar ik u de details van de verschillende statistieken. Zij zijn terug te vinden in de bijlagen van mijn overzicht en op de website van het Openbaar Ministerie vanaf heden.

Ik kan uiteraard enkel aandacht besteden aan de entiteiten waarvoor alle cijfers aangeleverd werden: de vrederegerechten en de politieparketten komen dus niet aan bod aangezien daar slechts partiële cijfers voor beschikbaar blijken.

A. De hoven en rechtbanken

1. Het hof van beroep

Wat het hof van beroep betreft, zien we de volgende relevante evoluties.

1.1. De burgerlijke zaken

Zowel het aantal hangende als nieuw ingeleide burgerlijke zaken is licht gedaald. Voor het eerst zakt hierdoor het totaal van het aantal hangende en nieuw ingeleide zaken samen onder de drempel van 10.000.

Het aantal uitgesproken arresten is ook licht gedaald, maar het jaar 2020 kon toch positief afgesloten worden: de stock aan burgerlijke zaken is dus verder afgenomen, zij het minder uitgesproken dan in 2019.

1.2. De familiezaken

Wat de familiezaken betreft, kunnen we vaststellen dat het aantal nieuwe zaken sedert 2018 daalt, maar dat hun procentueel aandeel in het totaal aantal burgerlijke zaken stijgt.

1.3. De correctionele zaken

In de correctionele kamers was er in 2020 opnieuw een stijging van het aantal nieuw ingeleide zaken, weliswaar zeer licht ten opzichte van de sterke stijging die we het jaar voordien kenden.

Gelukkig kende ook het aantal eindarresten een stijging.

Desondanks is, helaas, de stock aan te behandelen dossiers verder aangegroeid. Dit komt voornamelijk omdat het aantal nieuw ingeleide zaken in 2019 heel sterk was gestegen en de slechts lichte stijging van het aantal arresten in 2020, mede door de COVID-19-pandemie, dan ook onvoldoende is gebleken om de inhaalbeweging volledig tot een goed einde te brengen. Naar aanleiding van de plechtige openingszitting van vorig jaar had ik trouwens al aangekondigd dat die stijgende tendens moeilijk omkeerbaar zou zijn zonder extra magistraten voor de correctionele kamers, maar ik heb vernomen dat er inmiddels een vacaturetrein opgestart is.

1.4. De protectionele zaken

Wat de categorie protectionele zaken betreft, blijft het aantal hangende en nieuw ingeleide zaken stabiel.

Het aantal uitgesproken arresten is daarentegen gestegen, met als positief gevolg dat de stock aan protectionele zaken meer dan gehalveerd is. Bij de protectionele zaken gaat het uiteraard, omwille van de aard, om kleine getallen in verhouding tot het globaal aantal burgerlijke zaken. Zo bedraagt de stock nu nog 12 zaken in het totaal.

1.5. De zaken behandeld door de Kamer van inbeschuldigingstelling

Wat de zaken behandeld door de Kamer van inbeschuldigingstelling betreft, blijft de stijgende trend van de voorgaande jaren zich verder zetten. Deze evolutie heeft tot gevolg dat voor het eerst in jaren de drempel van 2.000 arresten werd overschreden.

Wat de afzonderlijke categorie van dossiers met betrekking tot het eerherstel betreft, is er sprake van een lichte stijging waardoor de kaap van de 200 arresten overschreden werd.

1.6. De zaken behandeld door het hof van assisen

De hoven van assisen velden in 2020 8 arresten. Door de COVID-pandemie was dit minder dan in 2019 (10 arresten), maar natuurlijk opnieuw veel meer dan in 2018 (1 arrest) toen de hoven van beroep nog konden genieten van de gevolgen van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie¹ die de artikelen 25 van het Strafwetboek *iuncto* artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden substantieel had gewijzigd².

2. De rechtbanken van eerste aanleg

2.1. De burgerlijke sectie van de rechtbanken van eerste aanleg

De daling in het aantal nieuwe burgerlijke zaken zet zich verder, maar minder sterk. De daling van het aantal vonnissen is veel groter, hetgeen vermoedelijk het gevolg is van de uitgestelde zittingen tijdens de eerste lockdown. We zien immers een quasi identieke tendens in alle afdelingen van de rechtbanken van eerste aanleg in Oost- en West-Vlaanderen.

Het ware interessant geweest de impact ervan op de globale stock te kennen.

¹ Wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, BS 19 februari 2016

² Artikel 6 en 121 van de wet van 5 februari 2016, vernietigd bij arrest van 21 december 2017 van het Grondwettelijk Hof, <http://www.const-court.be/public/n/2017/2017-148n.pdf>

2.2. De correctionele sectie van de rechtbanken van eerste aanleg

Hier is het totaal aantal nieuw ingeschreven zaken quasi identiek ten opzichte van 2019. Hier is de tendens wel verschillend afhankelijk van de afdeling van de correctionele rechtbanken: in Dendermonde, Brugge en vooral Kortrijk is er een stijging van het aantal nieuw ingeschreven zaken, terwijl er in Gent, Oudenaarde, Ieper en Veurne sprake is van een daling.

Terwijl de instroom stabiel bleef, kende de uitstroom in aantal vonnissen in alle afdelingen een daling, behalve in de afdeling Kortrijk van de correctionele rechtbank van West-Vlaanderen. Zoals voor de burgerlijke zaken is er dus wellicht een effect van de uitgestelde zittingen tijdens de eerste lockdown.

Desondanks ligt, in de uitzonderlijke omstandigheden van 2020, het aantal correctionele vonnissen hoger dan het aantal nieuw ingeschreven zaken, wat toch positief te noemen is.

2.3. De familierechtbanken

Na de stijging van het aantal nieuwe zaken in 2019 is er in 2020 nu sprake van een sterke daling.

Dezelfde evolutie zien we in het aantal vonnissen en beschikkingen.

2.4. De jeugdrechtbanken

Wat de jeugdzaken betreft, zijn er enkel cijfers voor 2020 beschikbaar. Een vergelijking met eerdere jaren is dus nog niet mogelijk. Wat de vonnissen en beschikkingen in protectionele VOS-zaken³ betreft, zijn de afdelingen Gent, Dendermonde en Brugge manifest koploper; wat de vonnissen en beschikkingen in protectionele MOF-zaken⁴ betreft, is de output in de afdelingen Gent, Dendermonde, Brugge en Kortrijk logischerwijze het grootst.

³ VOS = verontrustende opvoedingssituaties

⁴ MOF = als misdrijf omschreven feit

3. De ondernemingsrechtbank

De door het College van de hoven en rechtbanken over de ondernemingsrechtbank verstrekte informatie is eerder beperkt.

Er is een sterke daling van het aantal nieuwe zaken ten opzichte van 2019, maar het aantal nieuwe zaken ligt nog steeds een stuk hoger dan in 2018.

De daling is niet in alle afdelingen van de ondernemingsrechtbank even uitgesproken. Integendeel, in de afdelingen Gent en Brugge is er zelfs sprake van een lichte stijging van het aantal nieuwe dossiers.

Ook het totaal aantal vonnissen en beschikkingen is sterk gedaald. Op dat vlak zijn de afdelingen Brugge en Ieper de uitzondering: daar is sprake van een stijging.

Wellicht zijn deze tendensen te verklaren door de economie-ondersteunende maatregelen van de regering naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

4. De politierechtbanken

Bij de politierechtbanken zien we een toch wel zeer sterke daling van het aantal nieuw ingeleide strafzaken. Op 2 jaar tijd werd 1/5 minder zaken aanhangig gemaakt. Dit verklaart natuurlijk dat het aantal eindvonnissen en beschikkingen ongeveer even sterk gedaald is. In de strafzaken op de politierechtbank is er immers bijna steeds een uitspraak binnen het jaar.

De beslissing van de wetgever om aan de politierechtbanken de wettelijke bevoegdheid toe te kennen om te oordelen over inbreuken op de ministeriële besluiten houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, kan dan ook slechts toegejuicht worden.

Wat het aantal burgerlijke zaken betreft, zien we een daling, zowel op het vlak van inleidingen als van eindvonnissen. Verdeeld over de verschillende afdelingen zien we

wel grote verschillen in de daling en soms zelfs een kleine stijging, weliswaar verwaarloosbaar omdat het dan om kleine aantallen gaat.

5. De vredegerichten

Tot slot, wat de vredegerichten betreft, blijken er nog steeds slechts zeer partiële cijfers beschikbaar te zijn bij het College van de hoven en rechtbanken.

B. Het Openbaar Ministerie

1. Het parket-generaal

Hogervermelde cijfers over de rechtsbedeling binnen ons ressort weerspiegelen, althans wat de strafzaken betreft, de werkzaamheden van het parket-generaal.

Voor het eerst heb ik bij dit overzicht gedetailleerde cijfers kunnen voegen over het aantal adviezen en conclusies van mijn ambt in burgerlijke en familiezaken evenals in faillissements- en andere handelsrechtelijke geschillen. Samengevat kan ik stellen dat er in de meeste materies (adoptie, afstamming, nationaliteitskeuze, schijnhuwelijk, staatlozen, ...) een status quo over de twee of drie laatste jaren is.

Meermaals kwam in de media de activiteiten van de vermogenscel van het parket-generaal aan bod. De vermogenscel is een onderdeel van de dienst strafuitvoering, heeft o.m. specifiek aandacht voor de financiële informatie die uit het strafdossier blijkt en streeft een zo efficiënt mogelijke afhandeling van alle patrimoniale straffen na. Dit verklaart dat ook de strafuitvoeringsonderzoeken binnen de vermogenscel ge-centraliseerd werden.

In die context heeft de vermogenscel in 2020 informatie over waardevolle goederen (zowel roerend als onroerend) met de verschillende diensten van de FOD Financiën met het oog op een vereenvoudigd derdenbeslag of uitvoerend beslag gedeeld, met een opbrengst ten bedrage van € 1.039.347,88 ten gunste van de Belgische schatkist tot gevolg.

In een concreet dossier kon meer dan € 8.000.000,00 van een Panamese offshore rekening, aangehouden in het Groothertogdom Luxemburg, gerecupereerd worden en op de diverse rekeningen van de FOD Financiën gestort. Het betrof verbeurdverklaringen voor een bedrag van meer dan € 4.000.000,00, boetes en gerechtskosten voor een bedrag van meer dan € 800.000,00 en directe belastingen voor een bedrag van bijna € 3.500.000,00.

Ook het project 'borgsommen', opgestart in 2019 en met als doel de terug te geven borgsommen op zo'n efficiënt mogelijke wijze vóór teruggave aan te wenden voor openstaande boetes of verbeurdverklaringen, leverde in 2020 nog een opbrengst van € 523.180,05 op.

In 2020 zijn er 37 vermogensstraffen voor een totaal bedrag van € 6.375.953,61 overgedragen naar buitenlandse autoriteiten omdat de FOD Financiën geen mogelijkheden had om deze vermogensstraffen zelf te innen:

- 20 op basis van kaderbesluit 2005/214/JBZ van de Raad van 24 februari 2005 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op geldelijke sancties;
- 17 op basis kaderbesluit 2006/783/JBZ van de Raad van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie.

Van die 37 certificaten werden er inmiddels reeds 30 erkend. De eventuele opbrengsten worden later pas verwacht.

Boven de vermogenscel hangen evenwel donkere wolken omdat één lid in ruste gesteld is en nog niet kon vervangen worden en het andere lid zich in 2021 volledig heeft moeten toeleggen op de strafuitvoering en bovenstaande projecten niet heeft kunnen voortzetten.

2. De parketten van de procureurs des Konings

2.1. De correctionele afdelingen van de parketten

Wat de correctionele afdelingen van de parketten betreft, is de instroom overal enorm sterk gestegen, behalve in de afdelingen van Gent en Oudenaarde. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van het verbaliseren van de vele inbreuken op de ministeriële

besluiten houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, de zogenaamde '*coronaboetes*'.

Als we deze categorie wegzuiveren, is er overal sprake van een sterke daling van de instroom, wat door de verschillende lockdown-periodes niet onlogisch is. Deze sterke daling zien we trouwens ook in het aantal vereenvoudigde processen-verbaal, zowel in het gerechtelijk arrondissement Oost- als West-Vlaanderen.

Inzake de uitstroom valt vooral de enorme stijging van het aantal betaalde minnelijke schikkingen en het aantal rechtstreeks dagvaardingen op. Deze stijging is uiteraard onlosmakelijk verbonden met de enorme instroom aan coronaboetes.

Er is echter ook een sterke terugval van het aantal seponeringen, vooral technische septs. Dit hangt nauw samen met de sterke daling van de instroom wanneer we de coronaboetes uit de statistieken wegzuiveren.

Inzake de doorlooptijden zien we een lichte stijging bij de meeste beslissingen, met uitzondering van de betaalde minnelijke schikking en de rechtstreekse dagvaarding. Ook bij laatst vermelde beslissingen spelen de coronaboetes een rol: voor die zaken doorloopt men immers een deels geautomatiseerd afhandelingsproces dat voornamelijk uitmondt in een betaalde minnelijke schikking of een dagvaarding voor de politierechtbank, wat belangrijke tijdwinst oplevert. De andere eindbeslissingen werden vooral genomen in de andere categorieën van misdrijven waar er een lichte vertraging qua duurtijd speelt door de impact van de lockdown periodes op de klassieke werking van politie en justitie.

Ook wens ik onder de aandacht te brengen dat de parketten van de procureurs des Konings in het kalenderjaar 2020 niet minder dan 39 verruimde minnelijke schikkingen voorgesteld hebben voor een totaal bedrag van 4.538.477,95 euro, waarbij er eveneens 3.977.000,79 euro aan de fiscale administraties werd betaald. Op die wijze konden opnieuw op een efficiënte en voor de Belgische overheid financieel voordelige wijze dossiers afgesloten worden die anders mogelijks aanleiding tot jarenlange procedureslagen hadden gegeven.

Ook de investeringen in strafuitvoeringsonderzoeken verdienen een vermelding. In 2020 werden er 194 dossiers voor de opstart van een strafuitvoeringsonderzoek aangelegd, goed voor een potentieel te innen bedrag van 23.046.372,43 euro.

2.2. De afdelingen jeugdzaken van de parketten

Voor het eerst in jaren is er sprake van een terugval van het aantal verontrustende opvoedingssituaties (VOS), terwijl er zich voor de als misdrijf omschreven feiten (MOF) op het eerste zicht een stijging lijkt voor te doen. Deze stijging hangt net als bij de correctionele zaken samen met de enorme instroom aan coronaboetes.

Als men de coronaboetes uit de statistieken wegzuivert, is er sprake van een daling. De lockdown periodes hebben dus duidelijk een daling van het aantal door minderjarigen gepleegde klassieke feiten veroorzaakt; minder zeker is dat de statistische daling van het aantal verontrustende opvoedingssituaties de realiteit weerspiegelt: het is waarschijnlijker dat het afstandsonderwijs tot gevolg heeft gehad dat schrijnende toestanden niet of minder snel aan het licht kwamen.

* *
*
*
*

2. REDE VAN KAMERVOORZITTER J. VAN GOETHEM

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Geachte genodigden,

Beste collega's,

Na deze klassieke uiteenzetting over de statistieken van het hof, de rechtbanken en het Openbaar Ministerie in hun diverse geledingen binnen ons ressort, volgt normalerwijze de 'mercure' , bij voorkeur één met een ronkende titel. Dit jaar zal ik evenwel een gastspreker aan het woord laten.

Nadien zal ik weliswaar nog even opnieuw het woord nemen voor een korte toelichting, een stand van zaken voor alle korpschefs en stafhouders hier aanwezig met betrekking tot een thema dat ons allen nauw aan het hart ligt: de digitalisering van justitie.

Maar nu geef ik graag eerst het woord aan onze gastspreker, dit jaar geen universiteitsprofessor, advocaat al dan niet bij het Hof van Cassatie of vertegenwoordiger van een sociale of economische sector van ons land - de standaardprocedure op de plechtige openingszitting van het Arbeidshof - maar wel een lid van Uw hof dat een verrijkende en blijvende herinnering aan zijn passage op Uw hof wenst na te laten.

Sta mij toe hem kort voor te stellen. Zijn carrière is zo rechtlijnig dat ik voor één keer bondig kan zijn. Kamervoorzitter Joseph Van Goethem werd namelijk bij Koninklijk besluit van 2 september 1985 rechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde en een goede tien jaar later, bij Koninklijk besluit van 4 april 1996, raadsheer bij het hof van beroep van Gent. Sinds 22 oktober 2010 is hij Kamervoorzitter in Uw Hof. Hij zetelde in die hoedanigheid voornamelijk in de Kamer van inbeschuldigingstelling, maar ik zou Kamervoorzitter Joseph van Goethem vooral durven omschrijven als een '*heer van stand*', een spiegelend voorbeeld voor de jongere collega's, met een kenmerkende rustige vastheid, die gedurende zijn mooie loopbaan zijn stempel op de werking van de Kamer van inbeschuldigingstelling kon drukken. Mede dankzij goede banden met het ressort Antwerpen slaagde hij erin om telkens zeer alert te reageren op steeds vaker en sneller wijzigende wetgeving. Hij zorgde bovendien voor een professionalisering van het toezicht op het verloop van de gerechtelijke onderzoeken door de

zetel zelf. Tevens wordt hij bijzonder geapprecieerd omwille van de omstandig gemotiveerde beslissingen van zijn KI en de hoffelijke manier van samenwerken met de andere actoren van justitie waaronder de contactmagistraten van ons parket-generaal.

Geachte Kamervoorzitter,

Ik geef U graag het woord voor Uw rede met de ietwat mysterieuze titel:

“Advocaten-magistraten, zijn ze meester van de nieuwe tijd?”

XXX

Advocaten, Magistraten: zijn ze meesters van de (nieuwe) tijd ?

Openingsrede 1 september 2021.

Mijnheer de eerste voorzitter, mijnheer de procureur-generaal,

Geachte voorzitters van Oost- en West-Vlaanderen,

Dames en heren stafhouders,

Dames en Heren, Collega's, hier aanwezig ,

alsook allen die via de sociale media misschien kennis nemen van deze opening van het gerechtelijk jaar.

U allen, begroet ik van ganser harte bij het begin van dit nieuwe werkjaar 2021-2022. En daarbij wil ik zeker de kandidaat-advocaten niet vergeten, die deze middag ook in dit lokaal hun eed zullen afleggen.

Inleiding.

Opnieuw komen we samen in dit neo-classistisch gerechtsgebouw. Een werkstuk van de Gentse stadsarchitect Louis Roelandt die in 1846 op loopafstand een triade van de kunst (Grand Théâtre), de wetenschap (de Grote Aula 1827) en het recht tot stand bracht (1).

Het is een plaats met spirit; oude gewijde grond, een landmark in de stad, waar stromen en stromingen bijeenkomen, een "tempel voor Themis" naar het woord van Karel Ledeganck, die duidelijk niet in een maatschappelijk vacuüm is ontstaan.

We bevinden ons vandaag opnieuw op een bijzondere plek, een vrij (e)-plaats, een " lieu de mémoire", (Pierre Nora) een pleisterplaats waaraan het geheugen zich hecht (2). Op deze plek hebben velen onder ons hun eerste stap in de juridische wereld gezet en hun eed afgelegd. Anderen kwamen hier terug en bekrachtigden de volgende stappen in hun carrière met een nieuwe ambtseed.

Vandaag zetten we die eeuwenoude, door de juristen van dit ressort gedragen, traditie voort. Deze middag zal opnieuw een lichter jonge advocaten hier de eed van advocaat afleggen en begint voor hen een nieuwe tijd.

Voor drie jaar kreeg ik de gelegenheid om u toe te spreken. Toen liet ik me inspireren door de Proloog van Johannes: "In den beginne was het woord" en het woord was toen gericht tot de jonge advocaat. Ik concentreerde me toen op de rol van de advocaat als de immer onafhankelijke raadsman of raadvrouw van zijn of haar cliënt en de beschermer van diens vrije woord, wat thans nog steeds zeer actueel is.

Vandaag gooi ik het over een andere boeg, en richt ik me op het "In de beginne" en wil ik u een ander woord aanreiken, namelijk tijd. Want we leven in een andere, nieuwe tijd en we hebben als juristen allen weinig "tijd". Misschien is het niet direct het antwoord op al uw vragen.

Maar bij dit begin van het nieuwe jaar, vraag ik van u een beetje aandacht tijd.

Want ook dit woord wil vandaag, in deze nieuwe tijd gesproken en beluisterd worden, gelezen, geïnterpreteerd en doorgegeven. Want woorden leven bij de gratie van woorden en wij juristen, rechters, advocaten of gewoon mensen, zijn pas wie we zijn, als we het Woord dat ons sinds het begin der tijden is ontsproten, koesteren, hoeden en doorgeven (3).

Vandaag staan in ons ressort 79 jonge dames en heren juristen aan een begin in de advocatuur en wij aan een nieuw begin van een werkjaar.

Een nieuw begin.

Recent werd ik getroffen door de zin: "Als ik één ding geleerd heb, dan is het wel: "als je iets wil doen, doe het nu, want morgen kan het afgelopen zijn" (4). Deze zin is blijven hangen, want hij komt van iemand die het kan weten: Wim Distelmans, een palliatieve arts die zowat dagelijks ' bezig' is met de dood. Met doodgaan en laten doodgaan en helpen doodgaan en zacht doen doodgaan. Als zo iemand, kroon-getuige van onze levenseinden zegt "doe het nu", dan luister ik en word ik op slag aandachtig voor de urgentie van het nu.

'Distelmans is niet de eerste die me dit liet weten, maar misschien wel de laatste, want morgen kan het blijkbaar afgelopen zijn. Ik lach er nu een beetje mee, maar eigenlijk is het niet om te lachen. Of toch ?'

Mijn oudste herinnering aan “Doe het nu” gaat terug naar de lagere school bij de Jezuiëten, waar één mijn leraars me wees op het spreekwoord: “ De tijd gaat snel, gebruik hem wel”.

Ik kan dus niet beweren dat ik niet op tijd ben ingelicht, Over de Tijd.

Ook daarna ben ik regelmatig op de hoogte gehouden. In de ene les klonk het als “Tempus fugit’, de tijd vliegt. In een volgende luidde het “ Carpe diem”, Pluk de dag.

“Ik kon het allemaal - lenig als we toen waren – vertalen, verbuigen en vervoegen. Maar het leven was toen al druk, en ik had wel iets anders te doen dan de dag te plukken. De tijd had toen geen tijd”.

Vervolgens als student zongen de sirenen, ineens in koor :”Carpe noctem” ,Benut de nacht. En ook die raad heb ik prompt opgevolgd. Ik leerde toen ook Brel en Camus kennen. Die laatste schreef even wijselijk als genadeloos :” Wacht niet op het laatste oordeel, het vindt alle dagen plaats”. Dat was een zoveelste verpletterend inzicht.

Brel zong dan weer met pathos, met nog maar één long in zijn lijf: “ Mourir la belle affaire. Mais vieillir...O vieillir’, dat is iets anders”.(4).

Er is een tijd van komen en gaan, en ja, voor mij begint stilaan die tijd van gaan te komen. Daarom stel niet uit tot morgen, maar begin nu en doe het nu. Pas de DERK-methode toe. Doe eerst de rotklus. Een wijze raad van mijn patron aan zijn stagiair. Moeilijk te realiseren, maar een ideale een manier om ieder uitstel van de tijd te lijf te gaan.

“Een nieuw begin kunnen maken is het hoogste vermogen van de mens”, stelt de Joodse filosofe Hannah Arendt (5). Ze citeert hiervoor Augustinus: ‘Initio ut esset homo creatus est’:’ Opdat er een begin zou zijn in de wereld is de mens gecreëerd”.

Zonder de mens bestaat het principe van het nieuwe begin niet.

We zijn en blijven, als het goed is, allemaal beginners, een begin dat steeds opnieuw in de taal en de verbeelding gestalte krijgt. Hoe wezenlijk het beginnen ook is voor de mens, toch is alle begin moeilijk, zoals het gezegde luidt, en deinzen we er vaak voor terug.

Hannah Arendt is een van de weinige filosofen die in haar werk veel aandacht heeft besteed aan dit beginnen, dat door haar ook wel het principe van de nataliteit wordt genoemd.

“Met woord en daad treden wij de wereld binnen en dit binnentreden is als een tweede geboorte”, schrijft zij in ‘The human condition’, (1958), blz.158’.

“Elke keer wanneer we in de wereld iets nieuws aanvangen, worden we volgens haar opnieuw geboren, en die ‘tweede geboorte’ houdt nooit op, maar herhaalt zich als het goed is, gedurende gans ons leven.

Elke keer dat we een nieuw initiatief nemen of iets nieuws in beweging zetten, laten we aan de wereld zien wie we zijn”(5).

Dus eigenlijk kan vandaag uw dag niet meer stuk, want we beginnen vandaag op 1 september allemaal iets nieuws.

Bezint eer gij begint.

Zoals het oude spreekwoord zegt: bezint eer gij begint.

Een advocaat die zijn werk goed en ernstig doet is nog steeds onmisbaar in onze maatschappij: op de universiteit kreeg je de nodige basiscompetenties en tools mee, het is nu aan u om deze verder te ontwikkelen in “the real life”.

Ik zou vooreerst zeggen: tracht deze keuze, alsook alle andere keuzes die je nog maken zult in het leven, te beminnen en dan wacht u een schitterende ontdekkingstocht.

De advocatuur en het leven aan de balie (en ieder juridisch beroep) zijn de gelegenheden bij uitstek om uw talenten ten volle tot ontwikkeling te laten komen, omdat het u vanaf het begin in contact brengt met de meest diverse mensen en instanties; als u de job met de nodige inzet doet zal u een pak mensenkennis kunnen opdoen; zelfs indien u niet aan de balie zal blijven kan het een enorme leerschool zijn in uw verdere ontwikkeling en is het de springplank bij uitstek naar een enorm brede waaier van andere beroepen.

Maar weet dat de keuze voor een juristenbestaan, in deze tijd, geen evidente keuze is. Niet iedereen is ervan overtuigd dat de rechtenstudie maatschappelijk nut heeft. Er wordt door prof.P.DONNER veel moois over gezegd (6), zoals: "Waar de rechter faalt, begint de oorlog (Ubi iudicia deficiunt, incipit bellum.)", maar het zijn meestal juristen die dat bedenken en

zeggen. Kennis van het recht is goed als men gelijk wil krijgen en je kunt er een goede boterham mee verdienen. Maar of juristen echt evenveel maatschappelijk nut hebben en dienstbaar zijn aan mensen, zoals bijvoorbeeld een dokter of een automonteur, daarover verschillen de meningen. Voltaire zei ooit: "Ik ben maar tweemaal geruïneerd: eenmaal toen ik een proces had verloren, en eenmaal toen ik het had gewonnen." Iemand anders zei: "Als men een proces begint, is men van niets zeker behalve van de kosten." Van recht kan de moderne tijd blijkbaar niet genoeg krijgen. Maar van juristen heeft men al gauw genoeg. Van recht verwachten we veel: eeuwige vrede, individuele vrijheid, een betere samenleving, sociale gerechtigheid, een menswaardig bestaan. Daarom is recht te belangrijk om aan juristen over te laten. Wanneer in Shakespeares 'stuk Henry VI de opstandige boeren een betere wereld willen, is hun eerste programmapunt: "Lets kill all the lawyers." En ook in de Utopia van Thomas More, komen geen juristen voor, want het is hun beroep om zaken te verhullen en te versluieren". Toch zegt Jean Giraudoux: "Het recht is de grootste school van de verbeelding. Nooit heeft een dichter de natuur even vrij geïnterpreteerd als een jurist de werkelijkheid" (7).

Wie verder met het recht aan de slag wil moet het recht onder de knie hebben. Voor alles vereist de beoefening van deze kunst een innerlijke discipline. Voor wie meester in enigerlei kunst wil worden, is het onontkoombaar dat hij zijn gehele leven daaraan wijdt met geduld en aandacht wijdt. Advocatuur is zoals ieder juridisch beroep een ambacht, waarvoor je eerst het metier moet kennen alvorens het tot kunst te kunnen verheffen. Dit vergt vele uren tijd. Meer nog we moeten mijns inziens met zijn allen "meester van de tijd" worden.

Meester van de tijd.

Tijd is het fundament onder ons bestaan, zonder tijd geen ontmoeting, geen melodie, geen verhaal, geen gebeurtenis.

Al eeuwen proberen filosofen er hun vinger op te leggen, maar het fenomeen blijft moeilijk te vatten.

Zeno in de 5de eeuw voor Christus schreef: "Als je over de tijd nadenkt, glijdt hij uit je hand en vliegt weg".

Tijd ligt goed in de markt. Loop de boekwinkel even langs en je stoot op: “ Rusteloosheid, pleidooi voor een mateloos leven “ van Prof. Ignaas Devisch naast de “ Heimweefabriek, over geheugen, tijd en ouderdom” van Douwe Draaisma. “Leven in tijden van versnelling” ligt rustig naast “Stil de tijd” en “Kairos” van Joke Hermsen en het pleidooi voor “Ritme “ en “Discipline” van prof. Marli Huijer.

Onze opvattingen over de tijd hangen nauw samen met ons beeld van de werkelijkheid. We leven in de tijd, we hebben veel of weinig tijd, maar Henri Bergson zegt terecht dat we zelf “ tijd zijn”.

Zoals we over de tijd denken, zo denken we ook over ons zelf.

Volgens de Nederlandse filosofe Joke HERMSEN heeft het onderscheid van de oude Grieken tussen Chronos en Kairos ons nog veel te zeggen (8).

Chronos, de oude man met de zandloper, is de god van de meetbare tijd, die orde en structuur in de wereld brengt en planning mogelijk maakt. Maar ons ook het patroon van de eeuwige herhaling van hetzelfde oplegt.

Hij vertegenwoordigt, zoals Hermsen schrijft ‘ de praktische tijd’, waarmee we de wereld inrichten, afspraken maken en agenda’s bijhouden’.

Kairos, afgebeeld met vleugels en een haarlok, die je moet kunnen grijpen, is de meest rebelse kleinzoon van Chronos, en geldt als de god van het “ geschikte ogenblik’, van de tijd die ertoe doet, die kansen biedt of een doorbraak creëert. Hij zorgt voor verandering, inzicht en ommekeer. Hij vertegenwoordigt “al die bevlogen momenten van schoonheid, inzicht en daadkracht die het leven bijzonder maken”.

Met een moderner woord zou je kairos als “ flow” kunnen beschouwen: dat gevoel dat ontstaat wanneer je volledig opgaat in wat je doet, de kloktijd vergeet, en alles ineens helder wordt. Tijdens een kairosmoment worden verleden, heden en toekomst samengebond tot de “volheid van een visionair ogenblik” stelt Hermsen in haar boek Kairos.

Chronos staat voor de gestaag voort tikkende tijd van de herhaling, terwijl kairos staat voor een bijzonder kwalitatief moment dat voor een fundamentele verandering kan zorgen.

Onze tijd is mijns inziens op zo 'n kantelpunt beland.

Het oude werkt niet meer en het nieuwe laat zich onvoldoende kennen. De barensweeën zijn heftig en pijnlijk. Alleen door tijd te maken voor verstillings krijgt nieuwe inspiratie de kans en kan er iets nieuws ontstaan.

Het is één van de stellingen waarmee Joke Hermsen internationale aandacht wist te trekken (9).

We kunnen er vandaag niet meer omheen: stress, slapeloosheid, depressie en burn-out zijn echte ziektes geworden, die je niet mag ontkennen of minimaliseren. Mensen hollen zich voorbij, zijn uitgeput.

We kunnen de tijd moeilijk vatten, maar we zijn het allemaal over eens, dat de tijd steeds sneller lijkt te gaan en dat we er steeds minder van lijken te hebben.

Nochtans vergeleken met onze vorige generaties beschikten we nooit over zo veel vrije tijd, maar die tijd is niet meer echt vrij. We zijn obsessieve klokkenkijkers geworden en alles is doordrongen van het principe "Time is money", tijd is geld, elke minuut moet opbrengen. Dus wordt het weekend maximaal volgepropt met zogenaamde 'nuttige activiteiten'. Vroeger deed je op zondag niets dat te maken had met geld verdienen. Nu moet de zondag productief zijn. We shoppen, beantwoorden mails en halen werk in.

De dominantie van Chronos maakt dat we gevangen zitten in een logica van "steeds hetzelfde". Het is moeilijk om dit stramien te doorbreken.

De recente crisissen maken dit duidelijk. We zitten gevangen in een impasse: men wil zo snel mogelijk de economie weer op gang krijgen, maar eigenlijk weten we dat de oude recepten niet meer werken. Het is 'de tirannie van het status quo'. Het is pas in periodes van crisis dat de zaken echt veranderen. Dan wordt "het politiek onmogelijke plots het politiek onvermijdelijke" (Milton Friedman). Covid 19 is een unieke kans om het "gestolde land" te hervormen.

"Het gestolde land België heeft een afkeer van creatieve vernietiging. We subsidiëren het verleden en ontzeggen de toekomst haar bestaansrecht. Noem één structureel dossier dat we de

afgelopen kwarteeuw beslecht hebben. Waarin we internationaal uitblinken. Dat we niet voor ons uitgeschoven hebben, uitgesteld of afgekocht met meer schulden ? “ vroeg Peter De Keyser zich af (10).

We zitten geblokkeerd in onze vaste patronen. Die kunnen we alleen doorbreken door een time-out in te lassen, en stilte , rust en reflectie op te zoeken, om vervolgens de inspiratie toe te laten en opnieuw te zien ,waar we echt naar toe willen. Maar zal dit volstaan. Ik denk het niet.

In dit tijdperk van de ‘tirannie van het nu’,- waarin we “langer leven en korter denken”-, roept Roman Krznaric ons in zijn recent boek “ de Goede voorouder, Lange termijndenken voor een korte termijnwereld” op tot een “tijdsrebellie” , waarin we ons gedragen als ‘erflaters voor de volgende generatie’ – indachtig de woorden van de inheemse volkeren - dat wij ‘het land lenen van onze kinderen’.

Hij spoort ons aan om zo voorzichtig te handelen als kathedraalbouwers en ons te laten inspireren door ‘intergenerationele rechtvaardigheid’.

Willen we de toekomst veranderen, dan moeten we niet meegaan met de tijd, maar hem veranderen.’

“ Willen we vermijden dat het kortetermijndenken ons een maatschappelijke breackdown oplevert, zoals het coronavirus een lockdown opleverde, dan dringt zich een grondige verschuiving van ons tijdsperspectief op en moeten we van de herovering van de tijd een maatschappelijke kwestie maken” schreef Jos Geysels in De Standaard (11).

Aandacht voor juridische verandering.

Als men de juridische literatuur er op naslaat dan stelt men vast dat de juridische wereld reeds lang oog heeft voor zulke grote transformaties, wanneer de tijd er rijp voor was.

Reeds in de veertiende eeuw verdedigde Bartolus de Saxoferrato (Bartolistische school) het inzicht dat als de feiten en recht niet overeenstemmen, niet de feiten aan het recht moeten worden aangepast, maar het recht aan de feiten. Hij stelde dat recht veranderd moet kunnen

worden, om recht te zijn en te blijven. Hij legde daarmee de basis voor de moderne rechtswetenschap. Maar er zouden nog vijf eeuwen nodig om een bevredigend mechanisme te ontwikkelen om dit recht adequaat aan te passen aan die veranderende maatschappelijke tijdsgeest.

Daartoe dienden eerst verschillende ideeën van de Verlichting tot klaarheid te komen: voor eerst het beginsel van de (volks)-soevereiniteit dat stelt dat de wetgever boven de Wetten staat, alsook de idee van de soevereiniteit en het besef, dat wetten naar tijd, plaats en omstandigheden verschillen: een inzicht van Montesquieu. Er was vervolgens de Franse Revolutie nodig om die inzichten in de praktijk te realiseren via de vertegenwoordigende democratie, alsook het concept van de rechtsstaat om de democratische willekeur te beperken. Want toen die democratische wetgever werkelijk op gang kwam, ging het zeer snel. Immers in nauwelijks vijf jaar veranderde dit pril (democratisch) systeem grondiger dan gedurende honderdvijftig jaar absolutisme. Het ging in die periode zo snel dat er grondrechten nodig waren om democratie aanvaardbaar en werkbaar te maken.

Blijkbaar doet zich thans weer zo'n kairos- en transitie-moment voor.

Het werd indringend beschreven door Bernard Hubeau, Stefan Rutten, Jean Van Houtte in het werk 'De advocatuur, Een rechtssociologische en juridische benadering'.

Er wacht een nieuwe toekomst voor al de juridische beroepen indien zij bereid zijn te evolveren, zowel in hun werkingspraktijken als in hun aanbod qua verschillende diensten(12). Deze transitie werd kernachtig verwoord naar aanleiding van een interview van Mr. Dirk Van Gerven in een tijdschrift van VOKA, waaruit ik de kernlijnen overneem (13).

Volgens voormalig stafhouder aan de balie van Brussel, advocaat Dirk Van Gerven (NautaDutilh), wordt de toekomst van de juridische wereld in het algemeen en van de advocatenkantoren in het bijzonder door drie belangrijke uitdagingen bepaald:

Hoe talent aantrekken? Hoe zich aanpassen aan de nieuwe juridische omgeving? En: hoe nieuwe technologie in de werkomgeving integreren?

“ De sociaal-maatschappelijke context waarbinnen professionals richting geven aan hun loopbaan is het voorbije decennium flink gewijzigd. De uittrekkende generatie X vond lange intense werkdagen vanzelfsprekend, terwijl de nieuwe Y- en Z-generaties streven naar een nieuwe,

en totaal andere tijdsbalans. Vandaag zijn reizen, jobhoppen, werkpauses inlassen, ... niet langer loopbaanobstakels, maar veeleer een 'way of life'. Ook jongere advocaten beslissen soms van de ene op de andere dag om iets anders te gaan doen. Advocatenkantoren die zwaar investeren in talent zien zich uitgedaagd door die nieuwe werkethiek.

Tegelijk wakkeren ook andere factoren verandering in de juridische omgeving aan: de invloed van de nieuwe vereisten voor ondernemingen inzake corporate governance, duurzaamheid, respect voor de mens op het werk, bescherming van de consument en de belangrijke rol van de pers en de sociale media.

De gewijzigde context zet een aantal nieuwe ontwikkelingen in gang: "Anno 21ste eeuw overstijgt de begeleiding van ondernemingen de zuiver juridische analyse. Dat zet aan tot samenwerking met andere beroepen. In het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld mag de advocaat in één structuur met andere beroepen samenwerken (alternative business structures). Elders werven advocatenkantoren 'paralegals' en zelfs ingenieurs, accountants en andere experts aan waarmee ze hun dienstverlening kunnen verruimen."

Parallel met die evolutie internationaliseert de bedrijfswereld en verliezen de landsgrenzen aan belang. "Anglo-Amerikaanse advocatenkantoren hebben dit al lang begrepen. Zij adviseren cliënten niet enkel over het (Amerikaans of Engels) lokaal recht, maar ze zijn rechtstreeks betrokken in grensoverschrijdende transacties of geschillen, waarbij ze lokale juristen onder de arm nemen". Hierdoor wordt de advocaat naast een legal manager een echte team en time-manager.

De nieuwe technologie vormt wellicht de grootste uitdaging, niet in het minst omdat een integratie van moderne technologieën in de juridische dienstverlening voor iedere speler belangrijke investeringen zal meebrengen. Denk thans maar aan de eisen inzake cybersecurity en de regels qua GDPR.

Maar er is meer. Artificiële intelligentie en zelflerende systemen zullen een belangrijke impact hebben op elk juridisch beroep en de analyse en beoordeling versnellen, efficiënter én accu-

rater maken. Dankzij blockchaintechnologie bijvoorbeeld wordt het binnen afzienbare tijd mogelijk om bepaalde taken van de juridische dienstverlening te automatiseren zonder menselijke tussenkomst of controle en tegen een minimale vergoeding.

Dat kan gaan van een geautomatiseerde aanmaak van contracten (de zgn. 'smart contracts'), conclusies en adviezen tot de automatische opzoeking en analyse van rechtspraak en de geautomatiseerde audit van documenten. "De gebruikelijke clausules in een basiscontract worden in een smart contract automatisch uitgevoerd op basis van de blockchaintechnologie, maar het maatwerk vergt vandaag nog altijd de tussenkomst van een advocaat, bedrijfs- of andere jurist in vlees en bloed.

De geautomatiseerde analyse van de rechtspraak zal pas haalbaar zijn zodra alle rechtspraak op een centrale overheidswebsite beschikbaar is. Momenteel is dat niet het geval: want maar een klein deel is gedigitaliseerd. Intussen bestaat er vandaag wel al analysesoftware om audits te verrichten van een grote hoeveelheid documenten. Maar de appreciatie en interpretatie van deze auditresultaten en de juridische beoordeling ervan moet nog steeds door mensen gebeuren. Een volledige automatisering is echter slechts een kwestie van tijd."

De magistratuur, de hoven en rechtbanken lopen enigszins achter inzake automatisering en de toepassing van nieuwe technologieën. Volgens Van Gerven is de belangrijkste reden dat de overheid hiervoor onvoldoende geld wil vrijmaken. Nochtans belet niets dat justitie in grote mate kan worden geautomatiseerd, gaande van de aanmaak van documenten over de raadpleging van databanken (die delen van oplossingen aanreiken op basis van statistieken en trefwoorden) tot de automatisering van bepaalde beslissingen (voorlopig in eenvoudige zaken).

Deze trein van de digitalisering en automatisering is mijns inziens niet meer te stoppen, niet-tegenstaande het verzet van sommigen. Integendeel, in tal van juridische domeinen breekt de automatisering al door. Neem het voorbeeld van de verkeersboetes die automatisch worden berekend en waar de computer beslist zonder tussenkomst van een rechter. Enkel als men ze betwist komt een rechter tussen. Ook bij complexe zaken levert moderne technologie al waardevolle ondersteuning.

De rechter die virtueel aanwezig is op de plaats van het geschil, vanop zijn kantoor de partijen hoort en met de hulp van snelle, slimme databanken een instant-uitspraak doet. Het is nog geen algemeen toegepaste praktijk, maar deze droom zou na corona weleens sneller werkelijkheid kunnen worden dan gedacht.

Ook deze uitdagingen vereisen dat we als jurist meester zijn van de nieuwe tijd.

Volgens mij zijn er twee manieren om op deze grote veranderingen te reageren:

ofwel zie je deze verandering als een bedreiging en zal je te trachten verkrampst vast te houden wat men heeft;

ofwel bekijk je het als een kans om zelf te veranderen en te verbeteren.

In de komende jaren zullen veranderingen steeds sneller toenemen.

Dat is goed nieuws: voor al wie jong van inborst is, in het bijzonder de jonge juristen, want de nieuwe kansen zullen hierdoor aanzienlijk toenemen. Het is zaak om die kansen (zoals Kairos) bij hun haarlok te grijpen.

Vermogen tot veranderen

Recht veronderstelt het vermogen om het recht te veranderen. Dat is een aspect waar velen aan voorbijgaan, stelt Piet Hein Donner(14).

Wil men recht veranderen dan heeft men nieuwe "wetten" nodig en het vermogen om deze te veranderen. En daar schort het vaak aan in onze samenleving. Het mechanisme van de parlementaire democratie als motor van de verandering, hapert in veel landen. Dat heeft vele oorzaken: toenemende maatschappelijke tegenstellingen, gebrek aan samenhang, toenemende politieke versnippering. We onderkennen onvoldoende dat de werking van het recht dit soort tendensen versterkt en daarmee bijdraagt aan de verzwakking van het vermogen om het recht bij de tijd te houden".

Daarnaast is er ook macht nodig om recht te handhaven, maar dat betekent niet omgekeerd dat macht recht maakt. De verhouding tussen recht en macht is ooit prachtig verwoord door Pascal: "Recht zonder macht is krachteloos; macht zonder recht is tiranniek. Recht zonder macht wordt weersproken omdat er altijd mensen zijn die kwaad willen; macht zonder recht

wordt aangeklaagd. Men moet dus macht met recht verenigen en het zo maken dat hetgeen rechtvaardig is, machtig is, en hetgeen machtig is, rechtvaardig is."

Het komt in de eerste plaats aan de beleidsmakers toe, die daartoe een mandaat van de kiezer hebben gekregen, om met betrekking tot deze grote tijdstransformatie de nodige beleidskeuzes te doen.

Wetten zijn immers klokken, zij verbinden het verleden met de toekomst. Soms moeten ze het verleden met het heden verzoenen, en dan moeten de wijzers van die klokken juist worden gezet.

Reeds verschillende jaren is het recht geen rustig bezit noch rustige vastheid meer. Precies vandaag treedt het nieuwe goederenrecht in werking en wordt de code Napoleon vervangen door de koene code Geens, alias het Nieuw Burgerlijk Wetboek. Zoals een echte "maître-horloger" in Versailles en Marly heeft deze voormalige minister de verschillende oude klokken opgewonden en opnieuw juist gezet. En ook zijn "kwikke" opvolger laat zich hier niet onbetuigd

We hebben in België veel "oude wetten", waarin mettertijd allerlei wijzingen zijn aangebracht, niet zelden ten koste van de coherentie van het geheel. Het is lovenswaardig dat de vorige minister het plan opvatte om een aantal wetboeken te herschrijven. Doch zoals zijn vele voorganger is ook hij er niet in geslaagd om het Wetboek van Strafvordering, zijnde een "cloche apart van Bonaparte", aan een grondige revisie te onderwerpen.

Wetten projecteren het heden naar de toekomst. Ze vertonen een sterke tijdsbinding (15) Zij zijn aldus gesitueerd in een historische tijd en komen tot stand omdat de tijd er rijp voor is : op een bepaald moment oordeelt de wetgever op grond van de beschikbare gegevens dat een nieuwe wet de meest geschikte regeling biedt voor een bepaalde materie en bestaat er een voldoende maatschappelijk draagvlak of minstens politieke consensus voor (16)

Andere tijden vragen om andere oplossingen.

Dit brengt met zich mee dat ,ondanks de vraag naar een duurzame wetgeving, iedere wet in essentie steeds tijdelijk is. Tevens volgt daar uit voort dat de rechtszekerheid van een wet steeds relatief en dynamisch is. Immers ook van een wet kan geen eeuwigheidswaarde verwacht worden.

Maar dat belet niet dat de wetgevende overheid bij het wijzigen van wetten bepaalde voorzichtigheidsregels in acht moet nemen. Zo moeten er volgens de gevestigde rechtspraak en rechtsleer ook bij een dynamische interpretatie van het concept rechtszekerheid voldoende waarborgen zijn qua toegankelijkheid en voorzienbaarheid. Anderzijds wijst het Europese hof voor de rechten van de mens er terecht op dat te veel elkaar opvolgende wetswijzigingen een klimaat van rechtsonzekerheid kunnen creëren. Die noodzakelijke waarborgen omvatten onder meer een zorgvuldige voorbereiding van de wet, wettelijk overgangsrecht, maar eventueel ook een rechterlijk overgangsrecht in het geval rechterlijke interpretaties wijzigen om een wet aan te passen aan nieuwe omstandigheden(17).

Daarnaast zijn er in België te veel wetten, decreten en besluiten met allerlei bijzondere bepalingen. Onvermijdelijk ontstaan hierdoor conflicten tussen tegenstrijdige regels, maar ook allerlei betwistingen van intertemporeel recht.

De tijd is te kort om dit alles grondig te behandelen. Maar recent in het tijdschrift de Revue de droit pénal verscheen een vlijmscherp artikel van Diletta Tatti omtrent de 'toepassing in de tijd' van zowel de federale als regionale Covid-19 -regels en legt zij verschillende "anormaliteiten" in deze opeenvolgende tijdelijke wetgevingen bloot zowel wat betreft strafbaarstelling van bepaalde de gedragingen als wat betreft de gehanteerde wetgevingstechniek daartoe, waarbij tal van fundamentele vrijheden en rechten worden beperkt omwille van een zogenaamde voortdurende hoogdringendheid door middel van opeenvolgende ministeriële besluiten (18).

Het recht is geen statisch gegeven, maar evolueert continu in de tijd.

Intertemporele conflicten horen daar onvermijdelijk bij. Dr.Thijs Vancoppennolle heeft over dit intertemporeel recht in 2019 een baanbrekend lezenswaardig proefschrift geschreven (19).

Daarin ontwikkelt hij een duidelijk stappenplan om deze wetsconflicten in de tijd op een voor-
spelbare en grondwetsconforme manier op te lossen op een wijze analoog naar de regels die
conflicten inzake IPR oplossen.

Deze tool laat toe om in tal van situaties als een werkelijk meester van de tijd op te treden.
Meer bepaald houdt dr. Thijs Vancoppernolle een pleidooi voor een zuivere toepassing van
het vertrouwensbeginsel als een dynamisch onderdeel van het algemenere rechtszekerheids-
beginsel.

Wetswijzingen mogen also in de tijd geen afbreuk doen aan de rechtmatige verwachtingen
van de rechtsonderhorigen die nadeel hebben bij die wetswijzigingen(20).

U hoort het al wie mandaat heeft om aan de wijzers van onze juridische klokken te draaien,
zij zullen zeer voorzichtig moeten zijn en grondig als een echte meester van de tijd hun
(huis)werk moeten maken alvorens aan de wijzers van deze klokken te mogen draaien.

Slot.

Dames en heren,

We leven en moeten leven in een nieuwe tijd: je zelf in de eindigheid en deze tijd aanvaarden
en kunnen kiezen. Deze drie levenshoudingen vragen om een bijzondere ingesteldheid tegen-
over het leven : aandacht en ontvankelijkheid voor wat het leven in zijn geheel inhoudt, aan-
dacht en aanwezigheid. Stop met voorbij te hollen aan het leven en zoek naar je zelf gecon-
strueerde topmoment. Stop met je krampachtig op te sluiten in drukdoenerij en kicks die je
alledaagse bezigheden nu zo overvol maken dat er geen ruimte meer is ' om vol te stromen'.

Aandachtig leven als jurist is ten volle met je hart en geest aanwezig zijn bij wat er te beleven
en te doen is.

“Aandacht schenken is je open stellen en één worden met het andere”, meent Bodifée (21).

Je kan aandacht hebben voor dingen, voor de mensen, aandacht voor het gewone leven (als
ik ga, ga ik; als ik zit, zit ik), aandacht voor het onverwachte.

Wie zich die tijd gunt voor aandachtige (juridische) beschouwing ontdekt tot zijn verwondering hoe het geringste “alles” bevatten kan, een wereld op zich.

Aandachtig leven betekent in het nu leven, geen geïsoleerd Nu, maar één waarin verleden en toekomst verdicht aanwezig zijn in wijsheid, kracht en schoonheid, in herinnering en hoop, een nu met een horizon !!

Maar een cultuur van aandacht houdt nog meer in. Het heeft met inkeer te maken, diepte-inkeer, dit is de oerbeweging van het menselijk bestaan van het naar zich-zelf teruggeroepen worden.

“Word wie je bent” klinkt het bij Nietzsche en Heidegger.

Wie je bent verwijst naar de stille en grenzeloze kern van je bestaan, waar je eigen veranderlijke ik zijn verwevenheid met het eeuwige ervaart.

Aandacht vervult je bestaan: ze verbindt je met het leven; zij grift ervaringen in je geheugen; zij maakt je leven rijk en intens. Ze schept eenheid.

Als je aandachtig bent vergeet je de tijd, ontsnap je even aan de tijd. Je beleeft een stukje eeuwigheid. Zo wordt de tijd vervulde kairos-tijd. Daarvoor kwamen we naar deze bijzondere plek vandaag.

Tijd en eeuwigheid staan in een creatieve alliantie, betoogt de wetenschapper Ilya Prigogine (22) .

“Le temps aujourd’hui retrouvé, c’est aussi le temps qui ne parle plus de solitude mais de l’alliance de l’homme avec la nature qu’il décrit. Le temps est venu de nouvelles alliances, depuis toujours nouées, longtemps méconnues, entre l’histoire des hommes, de leur société, de leur savoir, et l’ouverture exploratrice de la nature.”

Ik weet het, mijn tijd is om, alhoewel ik gaarne met Georges Moustaki zeg: “Moi j’ ai le temps, je te le donne.”

Tijd wil ik je geven, hoewel ik die niet heb, en jij wil die krijgen.

Tijd is hier op deze plek ruimte, ontstaan tussen jou en mij.

Tijd is jouw droom, mijn denken en ons doen.

Verleden tijd en komende tijd situeren en bepalen het nu.

Jouw nu en mij nu worden onze tijd.

Tijd is enkelvoud en alles, maar ook meervoud en niets.

Tijd is ongrijpbaar en onmeetbaar.

Tijd is absoluut relatief.

Kwantificeren is beperken en kwalificeren is waarderen.

De spanning tussen tijdelijke materie en tijdloze gedachte is ook tijd.

Tijd is niet goed of slecht, niet vrij of onvrij, niet nuttig of overbodig.

Tijd is universeel, algemeen, precies of vaag en strikt.

Tijd is de dunne onzichtbare lijn die we voelen.

Tijd maakt ons zot, kwaad en blij, tijd is minnen en haten.

Tijd is leven. Tijd is.

Het meest gebruikte substantief en het meest misbruikte adjectief, hebben dus elke en geen betekenis.

Tijd verbindt alles met alles, iedereen met iedereen, alles met iedereen (M.EYSKENS)

Ja, mijnheer de eerste voorzitter, u bent “meester van de tijd” en ik nam vandaag veel te veel van uw tijd.

Maar weet ‘Niet de tijd gaat voorbij, maar jij en ik, buiten onze gedachten is geen tijd’ (Rutger Kopland).

Ik heb gezegd.

JVG 1.9.2021.

Bronnen:

W.PREVENIER, Mechelen, Lieu de mémoire van de Boergondische Nederlanden,2001.

M.STORME,Stormen(n) over recht en gerecht,60 jaar leven met justitie,2010,102.

J.GEYSELS,Brief van Jos Geysels, Feest 40 jaar over de kracht van cultuurcentra,www.google.be

Ik parafraseer een stukje van tekst Bernard DEWULF, 'Nu', in DS Weekblad.

- J.HERMSEN,Ogenblik en eeuwigheid,Arbeiderspers,2020,blz.153-154 en 158-159.
- P.H.DONNER, Maak wat rechtvaardig is machtig, en wat machtig is rechtvaardig, in Brieven aan jonge juristen, Die Keure,2018,blz.97-98.
- C.MICHEL, Over kwaliteiten en levenslessen en de toekomst van en voor juristen, in Brieven aan jonge juristen, Die Keure,2018,blz.173.
- J.HERMSEN, Kairos, Een nieuwe bevlogenheid,Arbeiderspers,2014,blz.9 -13.
- J.HERMSEN, Stil de tijd, Pleidooi voor een langzamere toekomst, Arbeiderspers, 2014, 2010, blz.23.
- (10) P.DE KEYSER, Coid19 is een unieke kans om het land te hervormen, De Tijd, 6.11.2020.
- (11) J.GEYSELS, Sta op tegen de tijd, Recensie, DSL, 13 maart 2021.
- (12) B.HUBEAU,S.RUTTEN,J.VAN HOUTTE,S.GIBENS,M.VAN LEUVENHAEGE, De advocatuur, Een sociologische en juridische benadering, Intersentia, 2018, Hfdst.1,1-30 en Hfdst.VII,107-110.
- (13) D.VAN GERVEN, Reflect. Justitie 2.0 – Het juridisch beroep in de 21ste eeuw,VBO-Nieuwsbrieven,2021.
- (14) P.H.DONNER, Maak wat rechtvaardig is machtig, en wat machtig is rechtvaardig, in Brieven aan jonge Juristen, Die Keure,2018, 102.
- (15) N.LUHMANN, Risk: a sociological theory, Berlijn, Walter de Gruyter,1993, 53-62.
- (16)P.POPELIER,J.VAN NIEUWENHOVE, Regelgeving en tijd, Die Keure, 2009, nr.11, blz.9.
- (17) P.POPELIER,J.VAN NIEUWENHOVE, Regelgeving en tijd, Die Keure, 2009, nr.15,blz.11.
- (18) D.TATTI, Des (a)normailtés en temps de Covid-19: quelles mutations en matière pénale, RDP, 2021, 761-789.
- (19) T.VANCOPPERNOLLE, Intertemporeel recht, Antwerpen, Intersentia, 2019, 930blz.
- (20) T.VANCOPPERNOLLE, Werking van de wet in de tijd; een stappenplan, RW, 2020-21,1657.
- (21) G.BODIFEE, Aandacht en aanwezigheid, Pelckmans,1991, blz.33.
- (22) I.PRIGOGINE,I. De l'être au devenir, Noms de dieux,1998, blz.49 e.v.)

* * * *

* * *

*

Hartelijk dank voor deze boeiende uiteenzetting, geachte Kamervoorzitter, waarvan het Hof en het bescheiden publiek in de zaal duidelijk genoten heeft.

3. TOELICHTING BIJ DE DIGITALISERING VAN JUSTITIE

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Geachte genodigden,

Beste collega's,

Ik neem graag nog even kort het woord voor een enthousiaste boodschap over de digitalisering van justitie. Maar eerst een woord van dank voor collega Stephanie Vanthienen, substituut-procureur des Konings bij het parket Leuven, met opdracht bij het parket-generaal van Gent, hier aanwezig, samen met mij IT-verantwoordelijke van het Openbaar Ministerie, opvolgster van substituut-procureur-generaal Peter Coussement, vandaag hier ook aanwezig, maar met een ander petje op, penhoudster voor deze korte rede.

De aanleiding om het thema van de digitalisering aan te kaarten zijn uiteraard de grootse plannen van de minister – alleen al denken aan digitalisering bij justitie is 'groots'. Die plannen zijn dan weer gebaseerd op de deze keer wél beschikbare budgetten, onze aller hardnekkigheid om ons in de digitalisering te engageren en, last but not least, de recente verwezenlijkingen op dat vlak – ja, inderdaad.

Vertegenwoordigers van het Hof van Cassatie en zijn parket-generaal, van het College van de hoven en rechtbanken en van het College van het openbaar ministerie hebben eind augustus samen met de vertegenwoordigers van de FOD Justitie, dienst informatieveiligheid en stafdienst ICT, gebrainstormd over hoever we staan en hoe het verder moet.

Iedereen rond de tafel beseft: *“Nu moet het gebeuren”*.

Zo spoedig mogelijk, beste stafhouders, zullen ook de andere actoren van justitie betrokken worden, voor zover dat nog niet het geval zou zijn.

‘Digitale transformatie’ en ‘justitie’: het leek lange tijd een *contradictio in terminis*. Negatieve ervaringen uit het verleden en gebrek aan expertise plaatsten digitalisering laag op de prioriteitenlijst. Het papieren dossier bleef de norm en de e-mail het meest moderne communicatiekanaal waarover justitie beschikte. Schrik voor een computergestuurde dossierbehandeling deed vele magistraten huiveren, trage laptops en functietoetsen zorgden voor frustraties, budgetten waren ontoereikend, behoeften werden niet altijd goed bevraagd en de complexe lokale werkprocessen van het Openbaar Ministerie bleken moeilijk digitaal vertaalbaar.

Ook al werd in 2020 het nodige gedaan om telewerk en videoconferentie mogelijk te maken, toch werd de situatie zo ernstig geacht dat België op het vlak van justitie door de Europese Commissie werd bestempeld als één van de meest digitaal achtergestelde landen in Europa.

Bij de start van dit nieuwe gerechtelijk jaar zal “Digitale Transformatie” de prioriteit krijgen die het hoort te krijgen. Een langverwachte transformatie die hoven en rechtbanken en Openbaar Ministerie stapsgewijs dichterbij de burger, maar misschien meer nog dichterbij de eigen medewerkers zal brengen.

De hoven en rechtbanken en het Openbaar Ministerie als moderne en aantrekkelijke werkplekken die vlot communiceren met de burger en binnen- en buitenlandse partners. *Do we have a dream?*

Zoals voor elke transformatie geldt, is het succes afhankelijk van voldoende budget, uitgebouwde ondersteuning, coördinatie, gerichte opleidingen en heldere communicatie. Geen *big bang* maar wel een gefaseerd en realistisch stappenplan waarbij digitalisering niet het einddoel is of mag zijn, maar wel het middel om beleidsstrategieën te bepalen, adequaat dossiers te behandelen en geldboeten efficiënt te innen.

Dankzij de Europese investeringskredieten en de bijkomende federale kredieten zal er in het kader van het “*Europees Plan voor Herstel en Veerkracht*” de komende jaren 100 miljoen euro geïnvesteerd worden in deze gefaseerde digitalisering van justitie.

Een deel van dit budget wordt geïnvesteerd in moderne IT-infrastructuur. In het kader van het JUPITER-project, dat staat voor “*Justice Professional IT Environment*”, zal elke medewerker

kunnen rekenen op moderne hardware én software. Zo werden in juni II. 2000 oude laptops vervangen binnen de rechterlijke orde. In het najaar van 2021 en begin 2022 zullen de resterende 8000 laptops vervangen worden zodat geen enkele justitiemedewerker nog moet werken met een laptop die ouder is dan 5 jaar. Vanaf 2022 zal bovendien elke laptop na een cyclus van 5 jaar standaard vervangen worden. Het succes van deze operatie is mede te danken aan de enorme inzet van onze IT-medewerkers op het terrein in samenwerking met de steundiensten van de Colleges en de stafdienst ICT van de FOD Justitie. Onze LPU-ers (Local Power Units) zullen ook in de toekomst een onmisbare schakel zijn bij de digitale uitrol. Hen moet de tijd en ruimte geboden worden om zich verder te specialiseren.

Bij de afronding van het JUPITER-project zal elk personeelslid en elke magistraat ook beschikken over Office 365, inclusief het samenwerkingsprogramma TEAMS. Op deze manier zal het overleg onder collega's en de samenwerking met partners digitaal, professioneler en efficiënter verlopen. Om deze digitale omgeving te onderhouden, zal de stafdienst ICT versterkt worden met twaalf bijkomende krachten.

Om de infrastructuur op het terrein verder te optimaliseren worden de parketten van eerste aanleg vanuit het bureau IT van de steundienst uitgerust met schermen voor videoconferenties. Eenzelfde operatie loopt op niveau van de rechtbanken onder de auspiciën van het College van de hoven en rechtbanken.

Om doelmatige besteding van het IT-budget voor justitie te garanderen is een duidelijke governance-structuur noodzakelijk. Geen veelheid meer aan lokale, overlappende en niet te linken IT-projecten, geen versnippering van budgetten, maar duidelijke overleg- en beslissingsorganen zijn een *conditio sine qua non*.

Binnen het Openbaar Ministerie werd alvast de "Strategische stuurgroep ICT" opgericht. Deze stuurgroep wordt voorgezeten door de portefeuillehouder ICT binnen het College van het openbaar ministerie en bestaat uit vertegenwoordigers van het College, de raden, de steundienst, de expertisenetwerken en de APG's. Het is binnen deze strategische stuurgroep dat de visie van het Openbaar Ministerie op het vlak van digitalisering gezamenlijk wordt besproken.

Deze stuurgroep wordt bijgestaan door 6 overleggroepen, meer bepaald de overleggroep 'applicaties', 'MaCH', 'infrastructuur', 'JustNew', 'nationale registratierichtlijnen' en 'security'. Deze overleggroepen worden gefaciliteerd door het bureau IT van de steundienst en bemand door magistraten en personeelsleden geselecteerd op basis van hun expertise of interesse.

Het College van de hoven en rechtbanken, met wie we de voorbije dagen een constructief overleg hadden, denkt in dezelfde richting.

De interne overlegorganen werken nauw samen met de stafdienst ICT van de FOD Justitie. Dankzij onze BUPA, de Businesspartner van het Openbaar Ministerie in dienst bij de FOD Justitie, worden de noden op de werkvloer correct overgebracht.

Ten slotte werd binnen de beleidscel van de minister van Justitie het 'DTO', het *'Digital Transformation Office'*, opgericht. Het DTO heeft als voornaamste doelstelling de digitalisering van justitie te ondersteunen en te begeleiden.

Het moderniseren van de infrastructuur en het installeren van een governance structuur volstaan uiteraard niet om de IT-honger van de medewerker te stillen. De medewerker op het terrein heeft vaak slechts één grote digitale vraag: wanneer komt dat digitale strafdossier?

Terwijl de parketten- en auditoraten-generaal zich klaarmaken voor de overstap naar MaCH 2.0, een MaCH-versie met een moderne interface waarin gebruikerscomfort centraal staat, zullen de andere parketten en de arbeidsauditoraten kennis maken met de eerste bouwstenen van het digitaal dossier:

1. Dankzij het project E-PV zullen de processen-verbaal van de politie in de toekomst niet langer afgedrukt en opgestuurd worden, maar digitaal toekomen. Dit najaar zullen de politieparketten de pv's van onmiddellijke inningen digitaal ontvangen tot uiteindelijk, op middellange termijn, elk PV digitaal zal toekomen op het parket.

2. Dankzij de projecten JustSign en JustSend zal een medewerker documenten digitaal kunnen ondertekenen én verzenden. Eind 2021 zullen de eerste documenten digitaal verzonden worden. Parallel wordt gewerkt aan de rechtsgrond en de technische ontwikkeling van een digitale handtekening in strafzaken.
3. Via E-inventaris zullen alle documenten in het strafdossier consulteerbaar zijn.
4. Het platform Just-On-Web zal alle digitale informatie van Justitie samenbrengen. Burgers, advocaten, ondernemingen, overheidsdiensten en gerechtsdeskundigen zullen via Just-On-Web op een beveiligde manier toegang krijgen tot het digitaal dossier.
5. Om medewerkers bij deze transformatie te begeleiden en in een opleiding op maat te voorzien zal een *'Digital Academy'* binnen het Instituut voor de Gerechtelijke Opleiding (IGO) worden uitgebouwd waarop alle opleidingen over digitaal werken onder meer online beschikbaar zullen worden gesteld.

Ten slotte zal het essentieel zijn dat de steundiensten van de beide colleges in samenwerking met de stafdienst ICT van de FOD Justitie maximaal inzetten op communicatie en change management. Zo wordt bijvoorbeeld nu al binnen het Openbaar Ministerie sedert juni 2021 het interne nieuws via de nieuwsbrief *'COMPact'* verspreid. Een eerste nieuwsbrief, die volledig in het teken van IT stond, werd op 1 juni 2021 naar alle leden van het Openbaar Ministerie gemaïld en is nog steeds online binnen het Openbaar Ministerie consulteerbaar⁵. Via deze nieuwsbrief werd elke medewerker ingelicht over het IT-actieplan voor het Openbaar Ministerie. Latere nieuwsbrieven zullen hem of haar meer en meer wegwijs in ons IT-landschap maken⁶.

* *

*

⁵ <https://portal.ompranet.rojnet.just.fgov.be/COMPact/Lists/Billets/Post.aspx?ID=5>

⁶ <https://portal.ompranet.rojnet.just.fgov.be/COMPact/Lists/Billets/Post.aspx?ID=15>

4. IN MEMORIAM

Na deze enthousiaste boodschap, mijnheer de Eerste Voorzitter, geachte genodigden en collega's, past het traditiegetrouw ook even terug te denken aan onze collega's, magistraten en leden van het gerechtspersoneel, evenals aan de leden van de balies van het ressort die niet meer in ons midden vertoeven.

Graag dus enkele ogenblikken van ingetogenheid voor:

BALCAEN Laurent

Ere-advocaat aan de balie Gent, overleden te Gent op 5 augustus 2021.

BARREZEELE Walter

Ere-adjunct-secretaris-hoofd van dienst bij het parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, overleden te Zwevegem op 25 oktober 2020.

BEERNAERT Jeroom

Ere-advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 15 maart 2021.

BUYTAERT Jan

Gewezen hoofdgriffier bij het vredegerecht van Lokeren en Wetteren, overleden op 21 mei 2020.

CLAEYSOONE Lieve

Ere-advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 27 oktober 2020.

CRAMPE Etienne

Ere-griffier bij de ondernemingsrechtbank Gent, overleden op 21 juli 2021.

D'HOOGHE Caroline

Advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 13 oktober 2020.

DE CUYPER Alex

Ere-Rechter in handelszaken op de toenmalige rechtbank van koophandel te Gent, overleden te Heusden op 28 december 2020.

DE BROUWER Paul

Advocaat aan de balie Oudenaarde, overleden op 9 juli 2021.

DE LANGE Gerard

Advocaat aan de balie Oudenaarde, overleden op 28 mei 2021.

DE MEYER Julien

Bode bij de vredegerichten en politierechtbank West-Vlaanderen afdeling Brugge, overleden op 19 juli 2021.

DE PONTIÈRE Herman

Advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 13 april 2021.

DE VETTER André

Gewezen zaalwachter bij het hof van beroep te Gent, overleden te Gent op 15 mei 2021.

DE VREESE Wilfried

Ere-hoofdgriffier bij het hof van beroep te Gent, overleden te Nazareth op 4 november 2020.

DEMEESTERE Georges

Ere-advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 29 december 2020.

DEMOLDER Michel

Advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 23 januari 2021.

DEMUYSERE Robert

Ere-rechter in handelszaken, overleden op 17 december 2020.

GEVAERT Franka

Advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 28 oktober 2020.

LECLUYSE Charlene

Advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 14 februari 2021.

MARCHAND Jacques

Ere-griffier bij het hof van beroep te Gent, overleden te Gent op 23 november 2020.

MEIRVENNE Sylvia

Advocaat aan de balie Dendermonde, overleden 20 april 2020.

MERTENS Rose-Marie

Advocaat aan de balie Dendermonde, overleden op 17 oktober 2020.

NOLLET Marleen

Rechter in ondernemingszaken, overleden op 19 augustus 2021.

PRINGUET Eric

Advocaat aan de balie Gent, overleden op 13 december 2020.

SCHUTYSER Dirk

Advocaat aan de balie Gent, overleden te Gent op 11 december 2020.

STEVENS Dora

Hoofdgriffier bij het vrederecht kanton Deinze, overleden te Deinze op 21 juli 2021.

VAN BIESEN Roger

Secretaris op rust gesteld bij het parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, overleden te Opwijk op 11 mei 2021.

VAN EYNDE Wilfried

Ere-hoofdgriffier bij het hof van beroep te Gent, overleden te Gent op 15 december 2020.

VAN MOL Jan

Ere-advocaat aan de balie Dendermonde, overleden op 16 november 2020.

VAN LIEFDE Ivan

Assistent bij het politieparket te Gent, overleden te Zottegem op 24 september 2020.

VAN STEENKISTE Franz

Ere-advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 03 mei 2021.

VERHOEVEN Paul

Advocaat aan de balie Gent, overleden op 14 november 2020.

VERSCHOORE Benny

Advocaat aan de balie Dendermonde, overleden op 15 oktober 2020.

VERMOERE René

Ere-advocaat aan de balie West-Vlaanderen, overleden op 15 september 2020.

WATERSCHOOT Myriam

Secretaris bij het parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, overleden te Dendermonde op 21 november 2020.

Aan hun familieleden en vrienden, aan hun confraters en collega's die hun nagedachtenis huldigen en om hen rouwen, bieden wij nogmaals ons blijken van medeleven aan.

* *
*
*

Voor de Koning, vorder ik dat het aan het Hof behage te verklaren dat het zijn werkzaamheden hervat.

5. TABELLEN

HOF VAN BEROEP⁷

BURGERLIJKE ZAKEN⁸

		2018	2019	2020
Input	Hangende zaken op 1/1	7.159	6.834	6.199
	Nieuw ingeleide zaken	3.680	3.387	3.211
	Totaal	10.839	10.221	9.410
Tussenarresten⁹		586	479	418
Output	Eindarresten	3.660	3.507	3.140
	Weggelaten zaken	224	355	213
	Voegingen en beschikkingen	123	161	90
	Totaal	4.007	4.023	3.442
Stock¹⁰		6.832	6.198	5.967

Bron: griffie van het Hof van Beroep

FAMILIALE ZAKEN¹¹

Input	Familiale zaken	Aandeel binnen totaal burgerlijke zaken
2014	905	22,11%
2015	967	24,32%
2016	877	24,99%
2017	907	26,47%
2018	1.022	27,78%
2019	998	29,47%
2020	950	29,59%

Bron: griffie van het Hof van Beroep

⁷ Het is van belang te wijzen op het feit dat er verschillen mogelijk zijn met de cijfers die gepresenteerd worden in het werkingsverslag van het Hof van beroep. Deze zijn enkel te wijten aan verschillend gehanteerde telregels die bij elke tabel verduidelijkt worden.

⁸ Alle cijfers van de burgerlijke zaken van het Hof van beroep, met inbegrip van fiscale zaken, zijn gebaseerd op de statistiek Agora, een databank van de burgerlijke griffies van de Hoven van Beroep bij F.O.D. Justitie. Het verschil met de cijfers van het werkingsverslag van het Hof van beroep (bijlage I) is te wijten aan het feit dat daar de jeugd- en familiezaken wel worden bijgeteld. Deze zaken worden in een aparte tabel opgenomen in dit verslag van het rechtspreken. De zaken die vastgesteld worden voor kamer 11sexies worden geteld bij de burgerlijke zaken uit deze tabel.

⁹ Het aantal tussenarresten voor 2019 werd niet aangeleverd door het college van hoven en rechtbanken.

¹⁰ In de realiteit zal men zien dat de hangende zaken per 31 december meestal verschillen van het aantal hangende zaken per 1 januari van het daaropvolgende jaar. Als voorbeeld: wat de statistieken van de parketten van eerste aanleg betreft, wordt er ieder jaar een automatische zuivering gedaan waarbij hangende zaken ouder dan 10 jaar, waar niets meer mee is gebeurd, worden afgeboekt en dus niet langer bij de hangende zaken worden gerekend.

¹¹ Voor de familiale zaken zijn enkel de instroomcijfers en de verhouding tot het totaal van de burgerlijke cijfers beschikbaar. Deze zaken zitten dus ook vervat in de cijfers van de voorgaande tabel.

CORRECTIONELE ZAKEN¹²

2020		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
Input	Hangende zaken op 1/1	1.059	59	9	1.127
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1				
	Nieuw ingeleide zaken	1.319	40	5	1.364
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen				
	Beroepen tegen afwijzing VI				28
	Verzetten				35
	Totaal				
Tussenarresten					52
uitsluitend burgerlijke belangen					
Output	Eindarresten	1.247	57	9	1.313
	waarvan voegingen				19
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	0	0	0	0
	Weggelaten burgerlijke belangen				0
	Arrest tegen beroep afwijzing VI				28
	Totaal				
Stock³					

2019		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
Input	Hangende zaken op 1/1	875	83	2	960
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1				
	Nieuw ingeleide zaken	1.271	59	11	1.341
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen				
	Beroepen tegen afwijzing VI				20
	Verzetten				24
	Totaal				
Tussenarresten					53
uitsluitend burgerlijke belangen					
Output	Eindarresten	1.202	73	4	1.279
	waarvan voegingen				22
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	0	0	0	0
	Weggelaten burgerlijke belangen				0
	Arrest tegen beroep afwijzing VI				20
	Totaal				
Stock³					

¹² De cijfers m.b.t. de nieuw ingeschreven zaken, hangende zaken op 1/1 en de verzetten zijn afkomstig van het parket-generaal en auditoraat-generaal, de cijfers m.b.t. verzetten, tussenarresten en eindarresten van de griffie van het Hof van beroep. Voor 2019 zijn er geen cijfers beschikbaar over de buergelijke belangen en werd ons enkel het totaal aantal tussenarresten aangeleverd.

2018		Gemeen recht	Sociaal recht	Voorrecht rechtsmacht	Totaal
Input	Hangende zaken op 1/1	778	69	6	853
	Hangende burgerlijke belangen op 1/1	0			
	Nieuw ingeleide zaken	1.078	64	6	1.148
	Nieuwe zaken burgerlijke belangen	0			
	Beroepen tegen afwijzing VI	69			
	Verzetten	26			
	Totaal				
Tussenarresten		62	11	2	75
uitsluitend burgerlijke belangen		0	0	0	0
Output	Eindarresten	1.110	53	8	1.171
	waarvan voegingen	17			
	Arresten uitsluitend burgerlijke belangen	0	0	0	0
	Weggelaten burgerlijke belangen	0			
	Arrest tegen beroep afwijzing VI	69			
	Totaal				
Stock³					

Bron: PAGE-systeem en griffie van het Hof van Beroep

PROTECTIONELE JEUGDZAKEN¹³

		2018	2019	2020
Input	Hangende zaken op 1/1	27	14	18
	Hangende zaken burgerlijke belangen op 1/1	0	0	0
	Nieuw ingeleide zaken	138	164	167
	Totaal	165	178	185
Tussenarresten		5	12	19
Output	Eindarresten	141	150	172
	Voegingen	3	0	1
	Totaal	144	150	173
Stock³		24	28	12

Bron: PAGE-systeem en griffie van het Hof van Beroep

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING: EINDARRESTEN¹⁴

alle eindarresten exclusief arresten inzake eerherstel ¹⁵ :	
2020	2.002
2019	1.913
2018	1.798
inzake eerherstel :	
2020	209
2019	187
2018	72

Bron: griffie van het Hof van Beroep

HOF VAN ASSISEN¹⁶

		Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
2020	Hangende zaken op 1/1	6	5	11
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	2	8	10
	Arresten	3	5	8
2019	Hangende zaken op 1/1	9	6	15
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	2	4	6
	Arresten	5	5	10
2018	Hangende zaken op 1/1	3	2	5
	Door de KI verwezen naar het Hof van Assisen	6	5	11
	Arresten	0	1	1

Bron: parket-generaal

¹³ De cijfers m.b.t. de nieuw ingeschreven zaken en hangende zaken op 1/1 zijn afkomstig van het parket-generaal. De rest van het cijfermateriaal is afkomstig van de griffie van het Hof van beroep.

¹⁴ De cijfers zijn gebaseerd op het aantal vorderingen, hetgeen inhoudt dat meerdere arresten (bvb. inzake voorlopige hechtenis) betrekking kunnen hebben op eenzelfde zaak.

¹⁵ Inclusief de verwijzingen naar het hof van assisen. Tevens zijn de tussenarresten en de arresten VI niet inbegrepen.

¹⁶ De categorie 'hangende zaken op 1/1' heeft betrekking op de zaken die voorafgaand het referentiejaar door de KI verwezen werden naar het Hof van Assisen en die nog niet afgesloten zijn door een arrest.

PARKET-GENERAAL BIJ HET HOF VAN BEROEP

BURGERLIJKE ADVIEZEN EN CONCLUSIES¹⁷

	2018		2019		2020	
	adviezen	conclusies	adviezen	conclusies	adviezen	conclusies
Adoptie	2	.	7	3	9	2
Afstamming	14	1	2	.	14	1
Echtscheiding	3	.	7	.	2	.
Familiekamer	132	6	225	.	189	1
Handelsrechterlijk	71	10	41	.	41	4
Minderjarigen	69	2	9	.	.	.
Nationaliteitskeuze	19	23	20	25	21	7
Schijnhuwelijk	29	7	21	8	17	2
Staatlozen	6	8	5	11	13	6
Overige	45	14	33	1	44	.
Totaal	390	71	370	46	349	23

Bron: PAGE-systeem

¹⁷ Deze tabel maakt melding van het aantal conclusies die werden neergelegd of adviezen die werden uitgebracht: in een zaak kan meermaals zijn geconcludeerd (als partij is dit de regel) of er kunnen meerdere adviezen gegeven zijn. Met het oog op een correcte weergave van de activiteiten wordt aldus geteld op het niveau van de handeling, en niet op zaakniveau.

RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG

BURGERLIJKE ZAKEN

		<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
Input	<i>2020</i>	3.118	2.074	796	3.028	1.401	405	403	11.225
Nieuwe zaken ¹⁸	<i>2019</i>	3.161	2.045	830	3.172	1.501	368	395	11.472
	<i>2018</i>	4.046	2.561	961	3.530	1.826	560	623	14.107
Output	<i>2020</i>	2.845	2.108	741	2.863	1.544	585	433	11.119
Eindvonnissen, samenvoegingen, doorhalingen, weglatingen & beschikkingen	<i>2019</i>	3.222	2.643	941	3.437	1.555	441	480	12.719
	<i>2018</i>	4.135	2.806	1.031	3.863	1.939	581	598	14.953

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

CORRECTIONELE ZAKEN

		<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
Input	<i>2020</i>	2.761	2.871	888	2.284	1.718	383	365	11.270
Nieuw ingeschreven zaken	<i>2019</i>	2.934	2.801	896	2.253	1.461	478	472	11.295
	<i>2018</i>								
Output	<i>2020</i>	3.325	2.960	887	2.357	1.719	452	365	12.065
Afgesloten dossiers	<i>2019</i>	3.373	3.201	977	2.589	1.564	515	485	12.704
	<i>2018</i>								

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

¹⁸ Nieuwe zaken van alle rollen samen (algemene rol, rol van verzoekschriften, rol van kortgedingen, aanvragen rechtsbijstand, rol van de arrondissementsrechtbank).

JEUGDZAKEN¹⁹

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort
Vonnissen in protectionele MOF-zaken	2020	84	218	95	149	225	106	14	891
	2019								
	2018								
Beschikkingen in protectionele MOF-zaken	2020	370	479	133	285	237	8	17	1.529
	2019								
	2018								
Vonnissen in protectionele VOS-zaken	2020	2.010	2.696	777	2.068	1.607	532	513	10.203
	2019								
	2018								
Beschikkingen in protectionele VOS-zaken	2020	2.261	2.369	825	2.236	1.388	637	604	10.320
	2019								
	2018								

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

FAMILIERECHTBANKEN

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort	
Input	Nieuwe zaken ²⁰	2020	3.263	3.407	1.128	2.865	2.242	679	423	14.007
		2019	3.626	3.511	1.386	3.199	2.352	678	541	15.293
		2018	3.445	3.465	1.373	2.987	2.267	705	620	14.862
Output	Vonnissen en beschikkingen ²¹	2020	3.089	3.360	1.048	2.892	2.104	652	506	13.651
		2019	2.432	3.517	1.345	2.893	2.182	654	597	14.620
		2018	3.091	3.146	1.142	2.797	1.959	732	672	13.539

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

¹⁹ Er zijn hier geen gegevens omtrent de hangende en ingeleide zaken omwille van de specifieke materie. Een hangende zaak kan immers een eindrichting hebben gekregen, doch blijft hangend omdat de uitgesproken maatregel jaarlijks herzien dient te worden. Daarnaast liet het college van hoven en rechtbanken weten dat er voor 2018 geen en voor 2019 slechts partiële cijfers beschikbaar zijn voor de rechtbanken van eerste aanleg – sectie jeugdzaken wegens het gebruik van een nieuwe applicatie. Bijgevolg worden er voor deze jaren geen gegevens weergegeven.

²⁰ Nieuwe zaken van alle rollen samen (algemene rol, rol van de eenzijdige verzoekschriften, niet op de rol der verzoekschriften ingeschreven verzoekschriften rol van kort geding).

²¹ Zonder weglatingen.

PARKET BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG
CORRECTIONELE AFDELING (deel 1: algemeen overzicht van doorstroom)

			Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal ressort
Input	Hangende zaken op 01/01	2020	11.742	7.814	3.501	7.952	7.772	1.330	1.016	41.127
		2019	12.268	7.806	3.080	7.291	7.682	1.646	1.617	41.390
		2018	10.637	6.117	3.022	6.936	5.477	1.754	1.364	35.307
	Nieuw ingeschreven zaken*	2020	33.507	33.378	8.192	29.522	21.322	7.035	5.356	138.312
		2019	35.847	30.929	10.179	21.762	18.205	5.334	3.978	126.234
		2018	37.573	31.095	8.522	21.725	15.774	5.866	4.705	125.260
	Heropende zaken	2020	880	849	221	657	330	233	109	3.279
		2019	1.229	874	237	803	513	344	179	4.179
		2018	1.532	945	228	882	259	283	72	4.201
	Totaal	2020	46.129	42.041	11.914	38.131	29.424	8.598	6.481	182.718
		2019	49.344	39.679	13.496	29.856	26.400	7.324	5.774	171.873
		2018	49.742	38.157	11.772	29.543	21.510	7.903	6.141	164.768
Output	Seponering	2020	20.126	19.837	4.659	16.341	10.488	2.851	3.131	77.433
		2019	23.974	21.103	6.554	13.892	11.632	3.029	3.502	83.686
		2018	25.972	19.956	5.839	13.574	8.060	3.078	3.111	79.590
	Voeging	2020	4.844	3.371	902	4.595	2.915	1.103	426	18.156
		2019	5.957	3.381	891	4.075	2.435	1.077	438	18.254
		2018	4.856	3.153	734	4.584	1.731	1.159	479	16.696
	Ter beschikking	2020	1.561	2.476	591	1.653	1.042	233	472	8.028
		2019	1.941	2.625	677	1.282	885	282	270	7.962
		2018	2.182	2.719	662	1.587	984	513	421	9.068
	Betaalde MS	2020	3.118	2.945	945	3.101	1.859	1.393	592	13.953
		2019	896	731	496	594	512	107	74	3.410
		2018	387	373	290	334	275	85	68	1.812
	Bemiddeling en maatregelen gelukt	2020	217	87	71	31	91	61	20	578
		2019	204	110	79	25	81	73	40	612
		2018	232	88	107	52	103	75	57	714
	Raadkamer voor regeling rechtspleging	2020	783	527	171	605	313	84	99	2.582
		2019	687	538	122	596	237	130	151	2.461
		2018	661	476	141	565	288	90	121	2.342
	Dagvaarding	2020	3.122	1.829	529	2.026	1.649	491	270	9.916
		2019	1.770	1.111	525	1.015	762	289	133	5.605
		2018	1.542	1.231	613	1.079	780	275	208	5.728
	Overige richtinggevende beslissingen	2020	2.249	1.642	651	297	1.614	824	39	7.316
		2019	2.000	2.012	404	369	1.799	965	24	7.573
		2018	1.765	2.378	266	500	1.659	1.014	45	7.627
Totaal	2020	36.110	32.714	8.519	28.649	19.971	7.040	5.049	138.052	
	2019	37.419	31.611	9.748	21.848	18.343	5.952	4.632	129.553	
	2018	37.597	30.374	8.652	22.275	13.880	6.289	4.510	123.577	
Stock	2020	10.019	9.327	3.395	9.482	9.453	1.558	1.432	44.666	
	2019	11.925	8.068	3.748	8.008	8.067	1.372	1.142	42.320	
	2018	12.145	7.783	3.120	7.268	7.630	1.614	1.631	41.191	

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

CORRECTIONELE AFDELING (deel 2: Beeld van de vereenvoudigde processen-verbaal)²²

		<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
<u>Vereenvoudigde processen-verbaal</u>	<i>2020</i>	58.487			39.609				98.096
	<i>2019</i>	71.865			48.313				120.178
	<i>2018</i>	73.548			52.513				125.761

Bron: ANG - federale politie

CORRECTIONELE AFDELING (deel 3: Detailbeeld van de seponeringen)

		<u>Gent</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
<u>Seponering- Technisch</u>	<i>2020</i>	13.678	10.499	2.786	10.213	6.461	1.311	2.087	47.035
	<i>2019</i>	16.245	13.473	4.804	7.778	7.016	1.660	2.087	53.063
	<i>2018</i>	17.327	13.674	3.942	7.049	4.937	1.604	1.956	50.489
<u>Seponering- Opportuniteit</u>	<i>2020</i>	6.537	9.331	1.872	6.126	4.023	1.540	1.044	30.473
	<i>2019</i>	7.729	7.629	1.750	6.111	4.615	1.369	1.415	30.618
	<i>2018</i>	8.635	6.277	1.897	6.511	3.117	1.469	1.151	29.057

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

²² Deze gegevens zijn afkomstig van de federale politie. Er werden enkel gegevens op basis van het nieuwe gerechtelijke landschap aangeleverd.

CORRECTIONELE AFDELING (deel 4: Doorlooptijden naargelang de afsluitende beslissing)

DOORLOOPTIJDEN VAN DEZE DOSSIERS: GEMIDDELD AANTAL DAGEN, VAN BINNENKOMST DOSSIER TOT:																	
		Gent		Dendermonde		Oudenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Totaal Ressort	
		aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur	Aantal	Duur	aantal	duur	aantal	duur	aantal	duur
Seponering	2020	20.126	121	19.837	96	4.659	149	16.341	118	10.488	171	2.851	114	3.131	91	77.433	121
	2019	23.974	126	21.103	76	6.554	118	13.892	126	11.632	142	3.029	131	3.502	145	83.686	116
	2018	25.972	105	19.956	66	5.839	114	13.574	122	8.060	123	3.078	126	3.111	91	79.590	101
Voeging	2020	4.844	186	3.371	170	902	163	4.595	185	2.915	150	1.103	91	426	122	18.156	169
	2019	5.957	147	3.381	120	891	131	4.075	164	2.435	137	1.077	104	438	122	18.254	141
	2018	4.856	144	3.153	124	734	148	4.584	226	1.731	129	1.159	95	479	81	16.696	156
Ter beschikking	2020	1.561	113	2.476	92	591	71	1.653	284	1.042	106	233	121	472	592	8.028	166
	2019	1.941	50	2.625	59	677	46	1.282	131	885	100	282	56	270	167	7.962	75
	2018	2.182	50	2.719	55	662	49	1.587	84	984	72	513	46	421	55	9.068	60
Betaalde Minnelijke Schikking	2020	3.118	46	2.945	79	945	112	3.101	51	1.859	75	1.393	84	592	53	13.953	67
	2019	896	91	731	170	496	193	594	148	512	207	107	292	74	212	3.410	159
	2018	387	157	373	182	290	227	344	118	275	197	85	296	68	159	1.812	179
Bemiddeling en maatregelen gelukt	2020	217	573	87	722	71	739	31	606	91	631	61	823	20	636	578	655
	2019	204	505	110	785	79	745	25	575	81	563	73	678	40	608	612	624
	2018	232	526	88	644	107	552	52	669	103	551	75	647	57	552	714	573
Raadkamer voor regeling rechtspleging	2020	783	319	527	344	171	431	605	511	313	453	84	362	99	539	2.582	403
	2019	687	296	538	335	122	556	596	505	237	430	130	358	151	539	2.461	399
	2018	661	349	476	389	141	595	565	563	288	488	90	383	121	736	2.342	462
Dagvaarding	2020	3.122	217	1.829	241	529	339	2.026	179	1.649	215	491	189	270	180	9.916	217
	2019	1.770	290	1.111	248	525	336	1.015	189	762	254	289	316	133	261	5.605	263
	2018	1.542	265	1.231	230	613	343	1.079	226	780	239	275	372	208	264	5.728	260
Overige richtinggevende beslissingen	2020	2.249	149	1.642	115	651	92	297	151	1.614	166	824	68	39	211	7.316	131
	2019	2.000	173	2.012	92	404	72	369	100	1.799	126	965	71	24	297	7.573	119
	2018	1.765	170	2.378	80	266	162	500	84	1.659	84	1.014	67	45	264	7.627	104

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

CORRECTIONELE AFDELING (deel 5: Detailbeeld van de hangende zaken op 1 januari 2020)²³

jaar van in- stroom	Gent		Dendermonde		Oudenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Totaal Ressort	
	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %	aantal	kolom %
(1) < 2001	2	0,02	6	0,07	2	0,06	3	0,04	2	0,03	0	0,00	0	0,00	15	0,04
(2) 2001	1	0,01	1	0,01	1	0,03	3	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	0,01
(3) 2002	2	0,02	2	0,03	2	0,06	1	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,02
(4) 2003	1	0,01	5	0,06	3	0,09	0	0,00	0	0,00	1	0,08	0	0,00	10	0,02
(5) 2004	2	0,02	7	0,09	1	0,03	0	0,00	2	0,03	0	0,00	0	0,00	12	0,03
(6) 2005	13	0,11	8	0,10	6	0,17	1	0,01	1	0,01	0	0,00	0	0,00	29	0,07
(7) 2006	23	0,20	12	0,15	6	0,17	3	0,04	3	0,04	1	0,08	1	0,10	49	0,12
(8) 2007	13	0,11	12	0,15	4	0,11	1	0,01	9	0,12	0	0,00	0	0,00	39	0,09
(9) 2008	7	0,06	15	0,19	3	0,09	4	0,05	6	0,08	0	0,00	0	0,00	35	0,09
(10) 2009	13	0,11	3	0,04	8	0,23	2	0,03	7	0,09	1	0,08	0	0,00	34	0,08
(11) 2010	16	0,14	5	0,06	4	0,11	3	0,04	11	0,14	2	0,15	0	0,00	41	0,10
(12) 2011	11	0,09	5	0,06	7	0,20	13	0,16	17	0,22	0	0,00	0	0,00	53	0,13
(13) 2012	5	0,04	11	0,14	4	0,11	12	0,15	24	0,31	1	0,08	1	0,10	58	0,14
(14) 2013	10	0,09	7	0,09	7	0,20	52	0,65	38	0,49	1	0,08	1	0,10	116	0,28
(15) 2014	50	0,43	12	0,15	6	0,17	53	0,67	57	0,73	5	0,38	1	0,10	184	0,45
(16) 2015	94	0,80	25	0,32	10	0,29	89	1,12	65	0,84	5	0,38	7	0,69	295	0,72
(17) 2016	196	1,67	129	1,65	43	1,23	181	2,28	123	1,58	17	1,28	22	2,17	711	1,73
(18) 2017	526	4,48	376	4,81	136	3,88	399	5,02	389	5,01	59	4,44	53	5,22	1.938	4,71
(19) 2018	1.909	16,26	1.267	16,21	427	12,20	1.439	18,10	1.246	16,03	213	16,02	190	18,70	6.691	16,27
(20) 2019	8.848	75,35	5.906	75,58	2.821	80,58	5.693	71,59	5.772	74,27	1.024	76,99	740	72,83	30.804	74,90
TOTAAL	11.742	100,00	7.814	100,00	3.501	100,00	7.952	100,00	7.772	100,00	1.330	100,00	1.016	100,00	41.127	100,00

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

²³ De oudste hangende zaken hebben vaak betrekking op langdurige gerechtelijke onderzoeken (verdwijning, moord met onbekende dader,...).

AFDELING POLITIEZAKEN (deel 1: Algemeen overzicht)

Wegens de overgang naar het crossborder systeem in 2018 zijn er nog geen gegevens beschikbaar voor de politieparketten.

AFDELING JEUGDZAKEN ²⁴

INSTROOM		GENT	DENDERMONDE	OUDENAARDE	BRUGGE	KORTRIJK	IEPER	VEURNE	TOTAAL RECHTSGEBIED
2020	MOF	4.918	4.112	1.032	2.728	2.003	417	410	15.620
	VOS	4.692	6.003	2.117	3.010	2.601	718	600	19.741
2019	MOF	4.687	3.506	972	2.869	1.909	380	474	14.797
	VOS	5.383	6.521	2.189	4.556	2.609	825	636	22.719
2018	MOF	4.153	3.402	1.101	2.246	1.771	539	470	13.682
	VOS	5.487	6.378	1.811	2.966	2.266	922	720	20.550

Bron: gegevensbank van het College van procureurs-generaal - statistisch analisten

²⁴ Voor verdere methodologische ondersteuning bij de tabel, wordt verwezen naar de gepubliceerde analyse: "De instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten (2006-2010)". http://www.om-mp.be/stat/jeu/n/SA_JEUGD_INSTROOM_2006-2010_NL.pdf en voor de meest recente cijfergegevens wordt verwezen naar <http://www.om-mp.be/stat>.

ONDERNEMINGSRECHTBANKEN

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Totaal Ressort	
Input	Nieuwe zaken ²⁵	2020	5.670	3.860	1.218	4.135	4.238	630	509	20.080
		2019	5.408	4.309	1.512	3.885	4.514	824	643	21.905
		2018	4.535	3.859	1.234	2.888	3.773	717	652	17.658
Output	Vonnissen en beschikkingen	2020	5.348	3.749	1.232	3.786	4.372	785	648	19.920
		2019	6.270	4.138	1.650	3.623	4.604	653	967	21.905
		2018	6.110	4.303	1.425	4.281	4.094	824	935	21.762

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)

VREDEGERECHTEN

Aangezien het college van hoven en rechtbanken heeft laten weten dat er voor 2018 geen cijfers beschikbaar zijn van al hun geledingen en er inzake de vredegerichten voor de jaren 2019 en 2020 sowieso maar zeer partiële cijfers beschikbaar zijn, werd er voor gekozen om dit jaar geen cijfers voor de vredegerichten te publiceren.

²⁵ Nieuwe zaken en vonnissen van alle rollen samen (algemene rol, rol van de eenzijdige verzoekschriften, niet op de rol der verzoekschriften ingeschreven verzoekschriften rol van kort geding, Pro Deo).

POLTIERECHTBANKEN

STRAFZAKEN

		<u>Gent</u>	<u>Aalst</u>	<u>Divisie Dendermonde</u>	<u>Sint- Niklaas</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
Input Inleidingen	<i>2020</i>	10.111	3.183	4.206	2.000	9.389	2.512	8.231	7.338	1.876	1.077	40.534
	<i>2019</i>	12.627	4.809	4.012	2.145	10.965	2.733	8.069	8.596	2.152	1.549	46.692
	<i>2018</i>	12.099	3.872	3.869	2.869	10.610	2.800	11.252	8.143	2.527	2.113	50.389
Output Eindvonnissen en beschikkingen	<i>2020</i>	9.728	2.774	3.853	1.932	6.559	2.342	7.780	7.028	1.693	1.001	38.131
	<i>2019</i>	12.528	4.784	3.859	2.146	10.789	2.743	8.098	8.467	2.159	1.637	46.421
	<i>2018</i>	12.005	3.860	3.786	3.760	11.406	2.751	11.212	8.126	2.525	2.034	50.069

BURGERLIJKE ZAKEN

		<u>Gent</u>	<u>Aalst</u>	<u>Divisie Dendermonde</u>	<u>Sint- Niklaas</u>	<u>Dendermonde</u>	<u>Oudenaarde</u>	<u>Brugge</u>	<u>Kortrijk</u>	<u>Ieper</u>	<u>Veurne</u>	<u>Totaal Ressort</u>
Input Inleidingen	<i>2020</i>	526	110	152	109	371	107	320	222	83	56	1.685
	<i>2019</i>	554	96	144	130	370	122	313	249	51	61	1.720
	<i>2018</i>	502	104	123	140	367	131	321	232	94	70	1.717
Output Eindvonnissen	<i>2020</i>	304	76	123	121	320	109	307	254	70	56	1.420
	<i>2019</i>	406	83	112	110	305	117	292	238	79	54	1.491
	<i>2018</i>	461	92	129	122	353	96	315	251	87	64	1.617

Bron: het college van de hoven en rechtbanken (Steundienst)